

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 13, 29. maj 2020

Indhold

- **MARK**
 - Aktuelt i marken
 - Vårbyg og svampebekæmpelse
 - Sortsvalg
 - Sortsblandinger
 - SAGRO hjælper dig med at holde din sprøjtejournal opdateret
- **VANDING**
 - Vandbalancen uge 22

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Vinterhvede

Vinterhveden er i stadie 41-47 og dermed tæt på skridning i de fleste marker. Der er lidt meldug i en del marker, men det er kun ganske få steder der er behov for bekæmpelse, fra begyndende skridning skal meldug ikke længere bekæmpes. Der er fundet gulrust i enkelte Benchmark, hhv. nær Lemvig og Thy. De fleste hvedemarker er nu behandlet første gang, og hvis fanebladsbehandlingen ikke er udført, vil det snart være relevant. I TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 10 kan du læse mere om doser og midler. Vær opmærksom på at Balaya ikke forventes at blive tilgængelig i denne sæson.

Vinterrug

Mange rugmarker står rigtigt fint og nærmest uden sygdomme, men der er også marker hvor vi finder rust. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på om der er rust under udvikling i marken. Findes der rust i mere end 10% af planterne frem til blomstring, anbefales det at behandle. Tjek din mark og vurder potentialet og sygdomstrykket før du behandler. Er du i tvivl så kontakt din planterådgiver til en snak om behovet hos dig.

Vinterbyg

Der bekæmpes svampe i vinterbyg frem til blomstring, de fleste steder er vinterbyggen sprøjtet sidste gang.

Vårbyg og svampebekæmpelse

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Vårbygmarkerne er i god vækst og busker sig godt, enkelte steder er fanebladet netop fremme. Er marken meget tæt, som på billede 1, og er der også græsudlæg, kan en vækstregulering være aktuel for at sikre at græsudlægget kan klare

sig. Inden der vækstreguleres, skal afgrødens være ustresset, det vil i praksis sige at den er vandet for nylig og også at du kan holde den vandet i sæsonen. Dosis er 0,3l/ha Moddus M, og blandes det med svampebehandling, nedjusteres dosis til 0,25.

Billede 1 Vårbygmark i god vækst i stadie 37, dvs. fanebladet er fremme (Foto: Birgit Vestergaard, SAGRO).

Dyrker du vårbyggen pløjefrit er risikoen for angreb af bladplet og skoldplet særlig høj, og du bør overveje at lave en todelt behandlingsstrategi.

Nogle steder ses udsædsbåren bygbladplet i RGT Planet. Bygbladplet bekæmpes i meget modtagelige sorter (RTG Planet og Laurikka) fra vækststadie 30 ved over 10 procent angrebne planter. Comet Pro er det bedste middel mod bygbladplet.

Skoldplet bekæmpes i modtagelige sorter først fra vækststadie 31 (1 knæ udviklet) ved over 10 procent angrebne planter og mindst 5 dage med nedbør (over 1 mm). Der tælles maks. 14 dage tilbage i tiden. Vær især opmærksom på evt. angreb i byg med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning.

Midler og doser

Vi anbefaler mindst én svampebehandling omkring skridning i vårbyg. Selv i en tilsyneladende sund afgrøde er dette som regel en god forsikring mod bladsvampe, der endnu ikke kan ses på sprøjtedagen. Desuden mindsker svampebehandlingen tendensen til nedknækning af strå og aks. Sorternes stråegenskaber ses på Sortinfo. Ved stort svampetryk kan det være nødvendigt med to sprøjtninger.

Ved behov for en tidlig bekæmpelse af bygrust kan f.eks. anvendes 0,25-0,3 l Orius Max/ 0,2-0,25 l Folicur Xpert/0,2-0,25 l Amistar/Mirador. Hvis der samtidig er angreb af skoldplet f.eks. 0,2-0,25 l Prosaro/Proline Xpert. Er der endvidere angreb af bygbladplet kan anvendes 0,25-0,3 l Comet Pro, der har god effekt på alle tre sygdomme.

I marker der er mere fremskredne i vækst, som billede 1, kan der i den kommende tid ved bekæmpelsesbehov anvendes omkring 0,3-0,4 l Propulse + 0,2 Comet Pro, som har effekt på samtlige relevante svampesygdomme i vårbyg.

Sortsvalg

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Vinterraps

Fokus ved valg af vinterrapsort:

- Et højt, stabilt udbytte
- God vinterfasthed
- Passende højde ved høst
- Lav modtagelighed for Phoma (rodhalsrød)
- Lav modtagelighed for lys bladplet
- God dryssefasthed (skulpeopspringsresistens)
- Pris på udsæd og behov for planteværnsindsats i dyrkningssæsonen

Udsæd af linjesorter vil ofte være billigere end hybridsorter. Hvilket betyder at et lidt lavere forholdstal for udbytte godt kan opvejes af en lavere pris på udsæden.

Hybrider

Smaragd: Stabilt højt udbytte de seneste 3 år, højt olieindhold, rapsrødsot, egnet til tidlig såning.

Dariot: Stabilt højt udbytte de seneste 3 år, højt olieindhold, skulpeopspringsresistens, bredt såvindue.

DK Expansion: Stabilt højt udbytte de seneste 3 år, højt olieindhold, skulpeopspringsresistens, sildig modning.

Linjesorter

Butterfly: egner sig til tidlig såning. Højt olieindhold, god stråstyrke.

Nyheder

Collector: Linjesort, der i 2019 opnåede højere udbytte end Butterfly, endnu kun afprøvet et år. Egnet til tidlig såning og modner tidligt.

LG Avrion: Hybridsort, højeste udbytte i 2019, rapsrødsot- og skulpeopspringsresistens.

Tabel 1 Udvalgte sorter i vinterraps.

	Freudbytte, forholdstal				Pct. olie i tørstof	Beg. Blomstring	Alg. højde ved høst(cm)	Lejesæd (kar. 0-10)	Type	Resistens mod		Egnet til	
	Gns.	2019	2018	2017						Rapsrødsot	Skulpeopspring	Tidlig såning	Sen såning/Forhandler
Blanding	100	100	100	100	50,2	20-04	145	0,7					
LG Avrion	107	107			49	19-04	153	1,3	Hybrid	x	x	x	DLF
Smaragd	106	105	106	108	50,5	20-04	146	0,8	Hybrid	x		x	DLG
Dariot	104	106	104	103	50,7	20-04	154	1	Hybrid		x		Nordic seed
Butterfly	104	98	104	110	50	20-04	140	0,7	Linje			x	Hornsyld + Nielsen & Smith
DK Expansion	104	104	103	105	50,3	22-04	155	0,8	Hybrid		x		Nordic seed
Collector	102	102			48,3	19-04	149	0,7	Linje		x	x	Hornsyld + Nielsen & Smith

Vinterhvede

Fokus ved valg af vinterhvedesort

- Et højt, stabilt udbytte
- Indhold af råprotein
- Lav sygdomsmotagelighed

Derudover kan andre parametre også være vigtige for sortsvalget

- Egnethed til tidlig såning
- Hvedetype (brød-, industri- eller foderhvede)
- God stråstyrke

Informer: højt udbytte, god sundhed, lav tendens til lejesæd trods lange strå, optaget på brødhvedelisten.

Kvium: Højt udbytte, moderat stråstyrke, god sundhed, egnet til tidlig såning

KWS Extase: højt proteinindhold, god sundhed, optaget på brødhvede listen, bør ikke sås tidligt.

Nyheder

Heerup: Højt udbytte, i de to år den har været i landsforsøgene, god foderværdi, lav tendens til lejesæd

Momentum: Højt udbytte, i de to år den har været i landsforsøgene, god sundhed. Bredt så vindue, tendens til lejesæd

Tabel 2 Udvalgte sorter i vinterhvede

	Kerneudb. (forholdstal/%)				Råprotein i tø (%)	Lejesæd (kar. 0-10)	Foder- værdi, svin (kar. 1-9)	Strå- længde (cm)	Lejesæd (kar. 0-10)	basis + C1+C2	Modtagelighedsgruppe i Planteværn Online							Forælder/ repræsen- tant
	Gns. 2017- 2019	2019	2018	2017							Meldug (kar. -1-4)	Septoria (kar. 0-4)	Brownrot (kar. 0-4)	Gulrust (kar. 0-4)	Hvede- bladplet (kar. 0-4)	Fusarium i aks (kar. 0-4)	Brød- hvede	
Blandingstil-hved 2019	100	100	100	100	17,6	10,4	0,4	5	89	0								
Heerup	107	105	108		15,5	10,3	0,3	6	87	0	639	0	1	3	1	2		Sejet
Kvium	105	104	108	104	16,9	10,4	0,9	5	82	0,8	2297	1	2	3	1		3	Sejet
Momentum	104	103	105		16,4	10,3	1,1		81	1,8	1263	0	1	2	0	2		Nordic Seed
KWS Extase	104	106	105	100	11,8	11	0,4		80	0,1	1969	1	1	1	2	2	x	KWS
Informer	102	104	101	102	9,3	10,7	0,4		95	0	4454	1	1	1	0	1	2	x Nordic Seed

Vinterbyg

Fokus ved valg af vinterbyg

- Et højt, stabilt udbytte
- Højt energiindhold til svindefoder
- Lav sygdomsmodtagelighed
- 2 eller 6-radet sort
- Hybrid eller linjesort

Udsæd af linjesorter vil ofte være billigere end hybridsorter. Hvilket betyder at et lidt lavere forholdstal for udbytte godt kan opvejes af en lavere pris på udsæden. Hybrid-sorterne er derfor mest relevante ved tidlig såning (og dermed lav udsædsmængde), men i mange tilfælde vil det medføre mere ukrudt, og problemer med græsukrudt, der er svær at bekæmpe.

Hybrid

SY Galileo: Højt udbytte, god sundhed og god vinterfæstethed

Linjesort

Valerie: Godt udbytte, lav tendens til lejesæd, 2-radet

Comeback: Godt udbytte, højt proteinindhold, lav tendens til lejesæd, 2-radet

Nyheder

KWS Hawkings: Godt udbytte, lav tendens til lejesæd, korte strå, 2-radet

Tabel 3 Udvalgte sorter i vinterbyg.

	Type af sort	Kornudbytteforholdstal				Morsult. for svampe- bek (kg/ha)	Råprotein (%)	Foder- værdi, svin (kar. 1-9)	Strå- længde (cm)	Lejesæd (kar. 0-10)	Nedsmækn. Aks (kar. 0-10)	Nedsmækn. Strå (kar. 0-10)	Specielle egenskaber	Fremavls- areal ha (basis+C2+C3)	Modtagelighedsgruppe				Forædler/ repræsentant
		Gns.	2019	2018	2017										Meldug (kar. -1-4)	Bygrust (kar. 0-4)	Skoldplet (kar. 0-4)	Ramularia (kar. 0-4)	
Blanding.vb.hyg2		100	100	100	100	16,5	11,9	5	89	1	1,5	6	2-radet						
SY Galileo	Hybrid	109	108	106	114	12,3	12		101	1,3	2,5	3	6-radet	193	1	2	2	2	Syngenta
Valerie		105	101	105	109	18,2	11,4		76	0,5	1,5	3	2-radet	400	2	3	3	3	Nielsen & Smith
KWS Hawkings		104	104			16,1	11,7	7	80	0,3	1	1,5	2-radet		3	2	2		KWS
Comeback		103	101	102	107	13,3	12,1		78	0,5	0,5	4,5	2-radet	996	3	2	2	2	Nordic seed

Rug

Fokus ved valg af rugsort:

- Et højt, stabilt udbytte,
- God stråstyrke
- Lav sygdomsmodtagelighed

KWS Serafino: Godt udbytte, god sundhed

KWS Vinetto: Godt udbytte, lav tendens til lejesæd

Nyheder

KWS Tayo: Højt udbytte, højt proteinindhold

Nordic Seed har endvidere de to sorter Helltop og Inspector, men de to er ikke testet i landsforsøgene som de øvrige sorter, og det er derfor svært at vide hvad der kan forventes af de to sorter. Helltop er en gammel sort som var i landsforsøgene i 2015, og dengang lå den udbyttmæssigt 5 % under Palazzo, der nu er udgået af sorts-sortimentet, da den er blevet overhalet af andre sorter.

Tabel 4 Udvalgte sorter i vinterrug.

	Kerneudbytte forholdstal				Merudb. Svampe- bek. (kg/ha)	Hektoliter vægt (kg/hl)	Råprotein i ts (%)	Fodervær- di, svin (kar. 1-9)	Strå- længde (cm)	Lejesæd (kar. 0-10)	Type af sort	Fremavls- areal ha (Basis+ C1+C2)	Modtagelighedsgruppe			Forædler/ repræsentant
	Gns.	2019	2018	2017									Meldug (kar. -1-4)	Skoldplet (kar. 0-4)	Brunrust (kar. 0-4)	
KWS Tayo	104	104			5,7	75,8	9,2	5	133	1,8	Hybrid	384		2	2	KWS
KWS Serafino	104	103	101	107	9,6	75,7	8,9	6	141	2,6	Hybrid	689	0	2	2	KWS
KWS Vinetto	102	100	101	104	12,4	76,5	9,3	4	132	0,6	Hybrid	416	2	2	2	KWS

Triticale

Både sortsudvalget og det dyrkede areal med triticales er begrænset.

Fokus ved valg af triticalesort

- Et højt, stabilt udbytte
- God stråstyrke
- God sundhed, især mod gulrust

Neogen: Generelt har udbyttet har været udbytte med højt protein indhold og højt halmudbytte.

Cappricia: Højt udbytte, pånær i 2019, hvor udbyttet er det laveste i de afprøvede sorter. Lav sort, med mindre tendens til lejesæd.

Tabel 5 Sorter i Triticale

	Kerneudb. Forholdstal				Merudb. for svampebek (hkg/ha)	Råprotein i ts(%)	Lejesæd (kar. 0-10)	Strå-længde (cm)	Fremavls-areal basis+c1+c2	Modtageligheds-gruppe		Repræsentant
	Gns.	2019	2018	2017						Brunrust	Gulrust	
Blanding	100	100	100	100	16,1	11	1,7	118		3	3	
Brehat	103	98	105	105	9,3	11,2	2,4	116		0	1	Nielsen & Smith
Neogen	103	100	100	108	16,2	11,5	3	122	74	3	3	Sejet
Cappricia	101	96	105	102	15,5	11	0,4	92	43	3	2	Weibull
Travoris	99	96	99	101	14,8	10,9	1,6	114		2	3	Nielsen & Smith

Sortsblandinger

Kilde: SEGES

I gennemsnit af 12 års landsforsøg er der sikre merudbytter ved at anvende sortsblandinger sammenlignet med de fire mest solgte sorter i de samme år.

Udbytterne i Landsforsøg i de fire mest solgte sorter er sammenlignet med sortsblandingerne, og der er i gennemsnit et merudbytte ved at vælge sortsblandinger på 2,1 hkg/ha i vinterhvede i sammenligning med de fire mest solgte sorter.

Grovvarefirmaerne tilbyder sortsblandinger. Der er til såning i efteråret godkendt følgende sortsblandinger i vinterhvede:

- Chevignon, Informer, Momentum
- Chevignon, Informer, Ohio
- Heerup, Kvium, LG Skyscraper
- KWS Extase, Kvium, LG Skyscraper
- KWS Extase, Kvium, LG Skyscraper, Sheriff
- Informer, Kvium, LG Skyscraper
- Informer, Kvium, KWS Extase

Alle de nævnte sortsblandinger består af højtydende sorter, og vil være et attraktivt alternativ til de rene sorter, hvis du dyrker foderkorn, da de giver en større dyrkningssikkerhed og lavere sygdomsmodtagelighed end sorter dyrket hver for sig.

Hjemmeavlet udsæd

Det er tilladt at anvende egen udsæd af kornarterne. Udsæden skal være dyrket på egen bedrift, og der må ikke handles eller byttes med naboen eller andre landmænd. Desuden skal der naturligvis betales forædlingsafgift til Danske Sortsejere (sortsejere.dk). Det koster 50-60 kr. pr. ha, afhængigt af sorten.

Hvis du selv laver blandingerne, bør de blandes godt, men sortsblandingseffekten opnås også selvom der bliver øer i marken, hvor der kun er én sort.

SAGRO hjælper dig med at holde din sprøjtejournal opdateret

Reglerne for fremvisning af en opdateret sprøjtejournal ved kontrol er blevet strammere. Det vil sige at fremover skal du have en opdateret sprøjtejournal, som du skal kunne fremvise ved kontrol – både anmeldt og uanmeldt besøg!

Det er ikke længere muligt, som før, at eftersende sprøjtejournalen til kontrolløren efter kontrol. Udfører en nabo eller en maskinstation sprøjtearbejdet, har du 3 dage til at fremsende sprøjtejournalen.

SAGRO tilbyder et sprøjtejournal-abonnement, så du kan få ajourført din sprøjteplan løbende i vækstsæsonen. Det sikrer, at den både er lovlig og opdateret inden for de 7 dage, som kravet er.

Hvis du gerne vil høre mere om sprøjtejournal-abonnement så ring til en af de 3 planterådgivere, som sidder med opgaven:

Anne Høj, tlf. 7660 2184, mobil 2557 9979 eller mail anh@sagro.dk

Adam Jensen, tlf. 7660 2168, mobil 2059 9848 eller mail aje@sagro.dk

Anita Skou Henriksen, tlf. 7660 2396, mobil 4265 1474 eller mail ash@sagro.dk

VANDING

Vandbalancen uge 22

Det vand der faldt i sidste uge, hjalp på vandbalancen, men denne uge med solskin har haft stor fordampning, og vandingsmaskinerne bør stadig holdes i gang, for at undgå at komme bagud med vandingen.

Afgrøderne prioriteres i nævnte rækkefølge vinterhvede, -raps, -byg og -rug - derefter vårsæd. I den kommende uge bliver det nødvendigt at starte vanding i ærter.

Se iøvrigt en mere detaljeret vandbalance [her](#).